

SETKÁVÁNÍ

2/2015

BRNEŇSKÝ EVANGELICKÝ MĚSÍČNÍK

EVANGELICKÁ CÍRKEV V BRNĚ

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně I

Betlémský kostel a kostel J. A. Komenského (Červený kostel)
Opletalova 6, 602 00 Brno, tel: 542 211 453, 542 210 332
email: ccebrno1@atlas.cz, <http://www.cervenykostel.cz>
kazatelé: Jiří Gruber a Olga Tydlitátová, faráři
seniorátní kazatelé: Jiří Šimsa a Jaroslav Vítek
kurátor: Václav Matoulek, past. pracovnice: Marie Melicharová

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně II

Blahoslavův dům, Lidická 79, 602 00 Brno, tel: 541 212 469
email: brno-ii@evangnet.cz, <http://brno-ii.evangelnet.cz>
kazatelé: Martin Horák a Alexandra Hauserová, faráři
kurátor: Jaroslav Kučera, past. pracovnice: Klára Němečková

Farní sbor ČCE v Brně - Husovicích

Netušilova 26, 614 00 Brno, tel: 545 212 420
email: husovice@evangnet.cz, <http://www.ccehusovice.cz>
kazatel: Štěpán Hájek, farář
kurátor: Vladimír Zikmund

Farní sbor ČCE v Brně - Židenicích

Kostel Jílkova 74, fara Konečného 8, tel: 530 324 052
email: zidenice@evangnet.cz, <http://zidenice.evangelnet.cz>
kazatelé: Pavel Kašpar a Marta Židková, faráři
kurátor: Miroslav Maňák, past. pracovnice: Jana Kašparová

Diakonie ČCE - středisko v Brně

Hrnčířská 27, 602 00 Brno, tel: 549 242 279, 541 248 401
email: brno@diakoniecce.cz <http://brno.diakonie.cz>
ředitel: Jan Soběslavský

EVANGELICKÁ
AKADEMIE
BRNO

Evangelická akademie,

Vyšší odborná škola sociálně právní

Opletalova 6, tel: 542 221 741, email: vos@eabrno.cz

Střední zdravotní škola Evangelické akademie

Šimáčkova 1, 542 213 593, email: cszs@eabrno.cz,

<http://www.eabrno.cz>

ředitelka: Hana Svobodová

Setkávání - brněnský evangelický měsíčník. Ročník 2015 (XVII). Vydávají sbory Českobratrské církve evangelické Brno I a Brno II. Odpovědní redaktoři: Jiří Gruber, Martin Horák. Obálka Iva Tůmová. Registrováno pod číslem MK ČR E12109. Doporučená cena jednotlivého čísla 15 Kč. Roční předplatné 150 Kč, sponzorské 200 Kč. Redakce: 602 00 Brno, Opletalova 6. Vychází 10x ročně.

Když se v kalendáři objeví měsíc únor,

neposkytuje to samo o sobě žádný podnět k zamyšlení. Není to přelomové období, chybějí výročí. Před mnoha desítkami let prý bylo na venkově obvyklé říkat, že jsme v polovině zimy. Už si myslím špatně představujeme, že to znamenalo mimo jiné: ještě máme čas, než doopravdy a bezodkladně začnou polní práce. Dnes to člověku připadá spíš k zlosti: už ta zima byla dlouho a bylo by přijatelnější mít ji za sebou.

Abychom nezanedbali změny v povaze obvyklých úsloví, citujme jiné. To je dnes nepochybně mnohem frekventovanější: Prý letos po lednu přijde hned říjen. Odráží to myslím proměnu toho, co snad vnímali naši praprarodiče, a co se naproti tomu jeví jako skutečné nám. Je možné, že charakteristickým znakem let na začátku minulého století bývala důkladnost a rozvážnost, zatímco charakteristické pro úvodní léta našeho století jsou spěch, nutnost neotálet a nezastavovat se, používat zkratky a zjednodušení, neohlížet se na včerejšek a snažit se mít zítřek co nejrychleji za sebou.

A co když je přítomnost ta nejdůležitější doba mezi všemi, které jsme dosud prožili? Nevím, není možné vědět něco takového dopředu a přitom s jistotou. Jedno však je jisté: Je to neopakovatelný čas. Nepůjde tudíž o to, aby jej člověk nějak přečkal. Předznamenání pro příští dny a týdny se nepatří vnímat jako bezútešnost čekárny, když má vlak zpoždění.

Přiznávám, že neopakovatelnost dnešního dne a této hodiny je znepokojivá. Nemám ji rád. Připomíná dojem, který získáte, když je v orientálním jídle příliš mnoho pálivého koření. Je to signál, že přítomnost je sice možné projít se zaťatými zuby, stížnosti na tu otravu vhodně prokládat chytáním lelků, ale to, jak ubíhá skutečný čas, nelze zrychlit, ani zpomalit. A když uběhne, přijde cosi dalšího, co neznám. Nastane, co nebylo.

Ještě to nikdo neviděl. Ještě nevíme, jak to bude vypadat. Je dobře občas si připomenout i tento nedostatek. Neumím říci, jaké bude letošní jaro a léto. Nemám tušení, co mi předloží - a prý: předved', jak si s tím poradíš. Neznáme to nikdo sám pro sebe osobně, neznáme to pro svou rodinu, obec, pro svou zemi a církev, pro svůj světadíl, a podobné věci, o kterých někdy říkáme, že jsou naše.

Do toho neznámého a neprůhledného před sebou si poneseme to, co jsme zatím mezi lidmi z myšlenek, nápadů, přání uvedli ve skutek. Co dalšího se podaří proměnit ve skutečnost, to není jisté. Když něco vzejde z mého jednání dnes, bude to zítra někomu k něčemu? Projevy otrávenosti a setrvačnosti, zmetky a paskvily - mám je produkovat, protože zrovna teď je všecko kolem k ničemu a nic rozumného není možné udělat ani chtít? Anebo v sobě jako zdroj silných podnětů živit závist - hlasitou a hořkou, unařikanou a plnou zákeřnosti?

Nechci pokračovat. Chci myslet na to, co je zrovna teď zapotřebí vidět a vnímat. Ohlížet se po lidech, kteří jednájí v úctě před pravdou a lidskostí. Vážít si jich a přidat se k takovému úsilí, jak jen možno. Věnovat se tomu a neztrácet čas.

Ostatně, všimněte si, právě na začátku února, hned od prvního pracovního dne (na Hromnice), už je na to každý den o hodinu více. Skvělé.

Jaroslav Vítek

BYLO

Vánoční vystoupení dětí

Brno I

Bohoslužby čtvrté adventní neděle připravily děti z klubu Ovečky a z nedělní školy. Vlak Boží nás z Nazaretu přes Město Judovo dovezl až do Betléma k narozenému Dítěti. Že všechno nebylo jen idylické, nám připomenula část vánoční hry Davida Balcara: mudrci hledající Krále tvrdě narazili u Heroda, ale anděl Páně vše nakonec dobře zařídil a my jsme se i letos mohli

radovat z narození Páně. K tomuto předvánočnímu shromáždění už tradičně patří i přítomnost bratra faráře Jana Pokorného, který pár dní před tím oslavil šestadevadesáté narozeniny a malé i velké ohromil zmínkou o tom, že „v tomto kostele před více než devadesáti lety stál a říkal vánoční zaslíbení“.

Olga Tydlitátová

Brno II

Raper na kazatelně. Pantomima pod ní. Tři králové jako fanoušci brněnské Komety. A to jsou jen tři skrovné příklady herecké invence, kterou letos děti z Blahoslavova domu při přípravě vánočního kusu projevily. Tradiční téma - vánoční příběh, jsme se pokusili ozvláštnit uvedením jeho scénického zpracování z pera Davida Balcara. Scénář je celý ve verších! Co mělo věc usnadnit, možná ji naopak trochu zkomplikovalo, děti i konfirmandi se však nakonec svých rolí zhostili bez jediného zaškokbrtnutí. Během premiéry i derniéry zároveň, o čtvrté neděli adventní při bohoslužbách, tak došlo vlastně jen k jediné nesnázi - v zákulisí se zaběhla skupinka ovcí i s pastýři a rodiči. Obecenstvo je však přijalo přejně, stejně jako hru celou. Na cenu Alfréda Radoka to nebylo, ale kdo ví, třeba za rok?

Saša Hauserová

Brno - Husovice

Nejprve vystoupily děti z malé neděľky, poté zahrály starší děti hru Zdeňka Šorma Oslava narozenin. Děkujeme všem, kteří se na uspořádání vánoční slavnosti podíleli.

Štěpán Hájek

V Židenicích jsme sehráli tradiční kus, „Josef a Marie v Betlémě“, Téměř lidové představení, s čertem, který chce zabránit narození Božího syna. Uplácí betlémské obchodníčky a hoteliéry, aby Josefa s Marií vyhnali, nedali jim nocleh. Téměř se mu to podaří. Ale pastýř bez ovcí i práce, avšak s dobrým srdcem svoji dobrotou a laskavostí porazí čerta. Pozve Marii a Josefa k sobě pod dřevou střechu za město. Tam se to nakonec rozzáří nebeskou slávou i andělským zvěstováním.

Hra se uskutečnila 4. adventní neděli 21.12.2014 při bohoslužbách, na kterých se podíleli velkou měrou konfirmandi.

Jana Kašparová

ZAÚJALO NÁS

Kebab (his)story

Žijeme v přelomové době. Ledovce tají, národy se stěhují a mohamedáni už neplánují pouze vyhlazení Izraele, ale také obsazení zemí křesťanského Západu.

Před několika lety jsem v Brně inicioval projekt, v rámci kterého jsme vyfotili osobnosti města z oblasti podnikání, politiky, náboženství, sportu a umění. Požádal jsem tyto tzv. VIP o zodpovězení několika otázek a jejich fotoportréty i myšlenky jsme díky laskavosti pana Jančury vystavili v centrále firmy Student Agency.

Nedlouho poté jsem byl pozván do mešity představitelem místní islámské obce panem Muneebem Alrawi Hassanem, abych převzal výtěžek finanční sbírky mezi brněnskými muslimy. Chtěli tak podpořit Armádu spásy a její práci s lidmi bez domova.

Musím říct, že jsem tím nápadem byl docela dojat. Chtělo se mi tehdy napsat do newyorských Timesů (v Česku tehdy islám nikdo neřešil), že křesťané a muslimové spolu mohou docela dobře koexistovat.

Od té doby ale uplynulo mnoho vody a ta voda značně podemlela kdysi pevné, nebo možná zdánlivě pevné břehy důvěry mezi islámem a křesťanstvím v naší zemi. Pan Hassan se stal představitelem muslimů v celé ČR a jeho vyjadřování se značně zradikalizovalo. Už to nevypadá na dialog u kebabu nebo v kavárně, ale spíš na blížící se konfrontaci.

Zajisté není třeba podléhat panice. Médii zbytečně zpopularizovaný návod pana Okamury na to, jak čelit rok od roku postupující islámské invazi, je příkladem rychlého facebookového řešení inspirovaného panikou.

Euroamerickou civilizaci nezachrání před nastěhováním islámských hodnot a mohamedánských rodin na její území, když bude dělat trapné naschvály provozovatelům krámů s kebabem, ale jediné to, když se Evropané a Američané vrátí ke svým vlastním hodnotám, naučí se je znát, respektovat, praktikovat a v neposlední řadě také bránit.

A právě tady je ten zakopaný pes. Evropské hodnoty, které jsou po staletí zdrojem naší prosperity a civilizačního pokroku, tedy to, co vytvořili Židé a křesťané v oblasti práva, spirituality, podnikání, urbanismu, umění, charity a životního stylu, jsme pod tlakem populistických politiků a zmatených intelektuálů vyměnili za postmoderní experimentování s rodinou a manželstvím, spoléhání na štědré státní dotace namísto zodpovědného rodinného hospodaření, prosazování lidských práv na úkor našich povinností, koketování s asijskými náboženskými systémy a tolerování alkoholu u lidí, kteří se považují za elitu a vůdce národa.

V České republice jsme zrušili brannou povinnost a výsledkem jsou otlí a nemotorní mladí muži, kteří v případě potřeby neochrání ani svoje budoucí manželky, natož svoji zemi.

V Evropské ústavě jsme odmítli jasné přihlášení se k judaismu a křesťanství jako základu evropské civilizace a výsledkem je ztráta vlastní identity a sebevražedné tápání ve vztahu ke konkurenční islámské civilizaci.

Když k tomu připočteme neochotu pozitivně myslet, věřit v budoucnost, uzavírat manželství (a opatrovat ta uzavřená), přivádět na svět děti a omezit své konzumní návyky, vypadá to tak, že jsme na nejlepším cestě k postupnému předání území a moci životaschopnějším kulturám.

Když se začínají lámat ledy, je třeba se rozhodnout, co dál, protože když nebudeme dělat nic, může se stát, že se v důsledku stále se zvětšující trhliny propadneme kamsi do hlubin.

Pavel Kosorin, převzato z deníku Neviditelný pes 6. ledna 2015

Fíkovník

Odborný název zní Fíkovník smokvoň (*Ficus Carica*) z čeledi morušníkovitých. Jedná se o keř nebo malý strom, který dorůstá výšky 3-5 metrů. Jeho koruna bývá široká a nepravidelná. Větve vyrůstají nízko nad zemí. Listy jsou poměrně velké (20-30 cm) takže mohly Adamovi a Evě dočasně posloužit k přikrytí jistých partií těla (Gn 3,7). Typické pro fíkovník je, že na rozdíl od většiny ostatních stromů v Palestině jeho listy na zimu opadají a na jaře znovu vyráží. Plody fíkovníku jsou ve skutečnosti uzavřená květenství hruškovitého tvaru. Fíky, které zráním mění barvu ze zelené do fialové, jsou sladké a pro mnoho lidí to byla v biblických dobách významná část jejich každodenní stravy. Jedl se čerstvé nebo sušené (1S 25,18).

*1Sa 30,11-12 Na poli našli nějakého Egyptana a vzali ho k Davidovi. Dali mu najíst chleba a napít vody. Dali mu též **pleteneč sušených fíků** a dva sušené hrozny. Jedl a okřál na duchu, neboť tři dny a tři noci nejedl chléb a nenapil se vody.*

Jedná se o jednu z nejstarších kulturních rostlin. Její pěstování je doloženo z doby tři tisíce let před Kristem. Z fíkového dřeva se v Egyptě, kde neroste mnoho jiných stromů, vyráběly rakve. Fíková kaše pomáhala při hojení ran (2Kr 20,7). Většinou rostl ve vinicích nebo i jako osamělý strom. Výhodou fíkovníku je, že nevyžaduje téměř žádnou péči. Ježíšovo podobenství

o neplodném fíkovníku je proto výrazem jeho mimořádné shovívavosti a naděje.

*Mt 13,7-9 "Jeden člověk měl na své vinici **fíkovník**; přišel si pro jeho ovoce, ale nic na něm nenalezl. Řekl vinaři: 'Hle, už po tři léta přicházím pro ovoce z tohoto fíkovníku a nic nenalézám. Vytni jej! Proč má kazit i tu zem?' On mu odpověděl: 'Pane, ponech ho ještě tento rok, až jej okopám a pohnojím. Snad příště ponese ovoce; jestliže ne, dáš jej porazit'."*

Fíkovník je v Bibli připomínán na více než šedesáti místech. Především jako symbol úrodnosti zaslíbené země (Nu 13,23). Neúroda fíků je naopak znamením Božích soudů a trestů (Ž 105,33).

Dt 8,7-9 Vždyť Hospodin, tvůj Bůh, tě uvádí do dobré země, do země s potoky plnými vody, s prameny vod propastných tůní, vyvěrajícími na pláni

*i v pohoří, do země, kde roste pšenice i ječmen, vinná réva, **fíkoví** a granátová jablka, do země olivového oleje a medu, do země, v níž budeš jíst chléb bez nedostatku, v které nebudeš postrádat ničeho, do země, jejíž kamení je železo a z jejíchž hor budeš těžit měď.*

*Ž 78,47 Jejich révu zničil krupobitím a **smokvoně** mrazem.*

Dojemné je vyznání proroka, pro kterého je Boží pomoc a věrnost nad všechen hmotný blahobyt.

*Abk 3,17-19 **I kdyby fíkovník nevypučel**, réva nedala výnos, selhala plodnost olivy, pole nevydala pokrm, z ohrady zmizel brav, ve chlévech dobytek nebyl, já budu jáсотem oslavovat Hospodina, jásat ke chvále Boha, který je má pása. Panovník Hospodin je moje síla.*

Sedět pod svým fíkem je znamení míru a pohody.

*Mi 4,3-4. **I překují své meče na radlice, svá kopí na vinařské nože. Pronárod nepozdvihne meč proti pronárodu, nebudou se již cvičit v boji. Každý bude bydlet pod svou vinnou révou, **pod svým fíkovníkem**, a nikdo ho nevydělí.***

*1 Mak 14,11-12 Nastolil v zemi mír a Izrael zakusil velkou radost. Každý sedal pod svou révou a **svým fíkovníkem** a nebyl nikdo, kdo by ho obtěžoval. (o vládě Šimona Makabejského)*

Fíkovník může mít během příznivého roku až trojí úrodu. Koncem března nasazuje fík nové listy a současně se objevují uzavřená květenství velikosti třešní - budoucí plody. Většina jich opadá, ale i ony mohou sloužit za potravu. Rašící fíkovník je viditelný příslib jara a Ježíšovi sloužil jako znamení příchodu Božího království. (Bible mluví pouze o dvou ročních obdobích - létu a zimě).

*Pís 2,12-13 Po zemi se objevují květy, nadešel čas prořezávat révu, hlas hrdličky je slyšet v naší zemi. **Fíkovník nasadil první plody**, voní kvítky vinné révy. Vstaň, má přítelkyně, krásko má, a pojď!"*

*Mt 24,32 Od **fíkovníku** si vezměte poučení: Když už **jeho větev raší a vyráží listí**, víte, že je léto blízko. Tak i vy, až toto všechno uvidíte, vězte, že ten čas je blízko, přede dveřmi.*

*Lk 21,29 Vypravoval jim podobenství: "Podívejte se na **fíkovník** nebo jiný strom: Když se už zelenají, sami víte, že **léto je blízko**. Tak i vy, až uvidíte, že se toto děje, vězte, že je blízko království Boží."*

První opravdové a chutné fíky začínají postupně dozrávat v květnu (rané fíky).

*Iz 28,4 Bude jako **raný fík**, než nastane léto: jen ho někdo uvidí, už jej má v hrsti a zhltně jej.*

*Jr 24,2, V jednom koši byly fíky velmi dobré, jako jsou **fíky rané**.*

Současně se objeví na vrcholu stromu zárodky třetí sklizně, která dozrává v srpnu (letní fíky). Pokud však nedozraje, není k jídlu nebo ve větru opadá.

*Jr 29,17 Toto praví Hospodin zástupů: Hle, pošlu na ně meč, hlad a mor, naložím s nimi jako s **trpkými fíky**, které se nedají jíst, jak jsou odporné.*

*Zj 6,13 A nebeské hvězdy začaly padat na zem, jako když fík zmítaný vichrem shazuje své **pozdní plody**.*

Když Ježíš krátce před Velikonocemi přicházel do Jeruzaléma a spatřil fíkovník, který měl listy (snad proto, že byl mírný rok a listí neopadalo), hledal na něm onu třetí možnou sklizeň (zimní fíky), přestože nebyl čas pravých, tj. letních fíků. Byl však zklamán. Strom měl pouze listy, ale žádné plody. Stal se tak obrazem Izraele, který vypadá zbožný a věrný pouze z dálky (má listy), ale nenese ovoce své víry. Izrael přestal být tou první sklizní, kterou Hospodin kdysi našel na poušti.

*Oz 9,10. 10 Jak hrozny na poušti našel jsem Izraele, jak **první plody fíkovníku**, ty nejranější, spatřil jsem vaše otce.*

*Mk 11,13-14 Spatřil z dálky **fíkovník, který měl listí**, a šel se podívat, zda na něm něco nalezne. Když k němu přišel, nenalezl nic než listí, neboť **nebyl čas fíků**. I řekl mu: "Ať z tebe již na věky nikdo nejí ovoce!"*

Jiří Gruber

O ČEM SE HOVOŘÍ

Umírej tiše, ať tě nikdo nevidí

Já sám až do vašeho stáří, až do šedin vás budu nosit. Iz 46, 3-4

Zemřít bez bolesti a mezi blízkými si přeje snad každý. Splní se to jen málokomu. Umírání a smrt dnes většina lidí nechce vidět ani o nich slyšet. Kult mládí a krásy je vyhnal do nemocničních pokojů. A tak vzniká dojem nesmrtelnosti, vytrácí se úcta ke stáří i k životu obecně.

Lidé proto často nejsou na setkání s umírajícím připraveni. I pro mě byl před lety takový okamžik náročný a dokázala jsem se s ním vyrovnat teprve nedávno, když jsem se rozhodla jít pomáhat do hospice. Zkušenost s tamní péčí mi vnesla do duše jiný pohled na utrpení a s ním i větší klid a naději, že to s naší společností přece jen není až tak zlé.

Do hospiců se obvykle dostávají lidé s pokročilou demencí, onkologickým onemocněním či různými nevyléčitelnými nemocemi většinou v konečné fázi, kdy už další léčba vedoucí k vyléčení nemá smysl. V tu chvíli nastupuje takzvaná paliativní medicína. Ta se zabývá péčí o nevyléčitelně nemocné. Snaží se zlepšit kvalitu života v jeho závěrečné fázi a umožnit důstojné umírání. Znamená to především mírnit bolest a další tělesná a duševní strádání.

Hospice dostaly název podle míst určených pro odpočinek poutníků, která vznikala ve čtvrtém století. Slovo pochází z latinského hospitum, tedy útulek. Za předchůdce současných zařízení jsou považovány domy pro umírající, které

na Britských ostrovech zřizovaly křesťanské řády v devatenáctém století. První moderní hospic založila v roce 1967 v Londýně zdravotní sestra Cecilie Saundersová. Jejich účel popsala jako „pomoc člověka člověku v utrpení způsobeném nemocí a umíráním“.

U nás se myšlenka této formy péče začala rozvíjet po revoluci. Propagovala ji především lékařka Marie Svatošová. Nejprve se věnovala zdravotní péči v domácnostech pacientů, v roce 1995 se jí v Červeném Kostelci podařilo otevřít první český lůžkový hospic. V současné době jsou v České republice dvě desítky lůžkových nebo domácích hospiců.

Péči v nich zajišťuje celý tým lidí složený z lékařů, zdravotních sester, pečovatелů, psychologů a duchovních.

Pacienti jsou buď na pokojích přímo v hospici, nebo pracovníci docházejí pomáhat do rodiny, která se o umírajícího stará. Záleží na typu zařízení. Na rozdíl například od léčen dlouhodobě nemocných už v hospicích na původní diagnóze tolik nezáleží. Léčba klientů skončila a důležité je především to, aby poslední část jejich života byla bez bolesti a psychického strádání.

Ještě v devatenáctém století byla smrt přirozenou součástí života a lidé umírali doma. Proč je to dnes takový problém? Kromě již zmíněného kultu mládí a krásy nelze opomenout ještě další důvod. Dřív lidé odcházeli poměrně rychle. S pokrokem medicíny a prodlužováním délky života je ale často poslední část už ve stavu chronické nemoci a péče o umírajícího je mnohem náročnější. Těžce nemocný potřebuje v posledních týdnech nebo i měsících neustálou asistenci. Naše zákony ale neumožňují jeho blízkému vzít si volno z práce, aby se do ní později mohl vrátit, jako je tomu třeba u rodičovské dovolené. Takže jsme vlastně trochu v pasti.

Pomoc zatím nabízí alespoň domácí i lůžkové hospice, kterých přibývá a ve kterých zaměstnanci nepečují pouze o umírajícího, ale i o jeho blízké. Ti mohou do zařízení přijít kdykoli, tedy i pozdě v noci, a většinou tam mohou v případě potřeby přespát. Aby byli nablízku i v posledním okamžiku.

Jana Vondrová

Hospic sv. Alžběty, o.p.s. v Brně

Město Brno je jedním z 13 měst v ČR, které má svůj hospic. A to hospic lůžkový i domácí. Současně mají Brňané možnost využít hospic sv. Josefa v Rajhradu u Brna. Pokud si pacient přeje prožít závěr života doma a má rodinu, která mu to chce umožnit, je to v Brně možné s podporou domácího hospice. Hospicový tým je schopen dojíždět k pacientům domů. Pomůže a poradí v situacích, kterých se pečující či nemocný bojí, pomohou

vyprovodit člověka i na poslední cestě. A to třeba ve 2 hodiny ráno... Pokud není možné náročnější zdravotnickou péči poskytnout doma, nebo si pacient či jeho rodina na další péči v domácím prostředí netroufají, nabízíme přijetí do lůžkového hospice.

Paliativní péče je trochu širší pojem. Označuje léčebný přístup k pacientům s nevléčitelným onemocněním, který se snaží udržet přijatelnou kvalitu života (v oblasti tělesné, ale i psychické a sociální) v celém průběhu onemocnění. Paliativní péče je (by měla být) poskytována současně s kauzální léčbou všude tam, kde se nevléčitelně nemocný pacient nachází (tedy např. doma, v nemocnici, na JIP, v LDN). Péče poskytovaná v hospici - „hospicová péče“ - je v tomto smyslu jedna z forem paliativní péče.

S čím se paliativní péče potýká v r. 2015? Nedostatečná úhrada od zdravotních pojišťoven, možnosti rodiny zůstat doma a věnovat čas nemocnému, málo hospicových lůžek. Bylo by třeba, aby bylo více služeb domácích hospiců a aby byla paliativní péče komplexně a více poskytována i v dalších zařízeních, kde nemocní také umírají - např. v LDN, ale i na akutních lůžkách nemocnic.

V souvislosti s hospicovou péčí panují i různá nedorozumění. Hospic bývá někdy chápán jako „fajnové“ zařízení pro seniory. Hospice však nejsou sociální zařízení. Pokud je člověk starý a „výhledově“ nemohoucí a nemá se kdo o něj starat, je doporučené včas podat žádost do pobytového sociálního zařízení, mezi které patří domy s pečovatelskou službou, domovy pro seniory, zařízení nabízející přechodné pobyty. Problémem v městě Brně je nedostatek těchto pobytových služeb a je třeba počítat s delšími čekacími lhůtami.

Pečovat o vážně nemocného a umírajícího doma patří dnes spíše mezi alternativní způsob závěru života. Situace se obáváme, nevíme, jestli to zvládneme. Ano, je to často poprvé. Naši blízcí většinou zemřeli v nemocnici. Už ani lékaři v nemocnicích neví, že to jde i doma. Pro nemocné je naopak důležité nejen být bez bolesti, ale také nepřipadat si „odložený“. Vždyť život

končí až smrtí! Proč by nemohly mít i poslední týdny života nějaký smysl, proč by nemohl nemocný člověk zakusit radostné chvíle v kruhu rodiny, zažít to, že po něm zde na světě „něco zůstává“? Někteří lidé tento čas blížícího se konce života vnímají jako zcela beznadějný a nesmyslný. My věřící víme, že jít do Boží blízkosti však může být důvodem k naději a třeba i radosti... Zároveň nám ale může být smutno, že musíme opustit zdejší pozemský život. Do hospicové péče proto nepatří jen analgetika a kvalitní postel, ale i modlitba a duchovní povzbuzení. Při jedné z domácích návštěv u umírajícího pacienta jsem byla ohromena tím, co mi řekla pečující manželka: „Jsme věřící. Svým vnoučatům říkám, že jsme smrtelní, že každý jednou zemřeme - tak vím, že nyní musím být i já statečná a vyrovnat se s tím, že mi umírá manžel, s kterým žiji 45 let. Slíbila jsem mu, že se o něj postarám doma a musím nést já ten svůj kříž.“ Měla v očích slzy, ale v srdci víru i svým způsobem naději do dalších dnů.

Odkazy: www.hospicbrno.cz, www.umirani.cz, www.mojesmrt.cz

Regina Slámová, lékařka Hospice sv. Alžběty a Domácího hospice Tabita

Z PŮDNÍCH ARCHIVŮ

Povzbuzení do všedního dne - Emil Stehlík

Bratr farář Emil Stehlík, můj dědeček, se narodil 14. července roku 1906 v rodině dřevaře a tkalce, v roztroušené dědině Roženecké Paseky. Jeho tatínek byl presbyterem reformovaného sboru v Jimramově.

Po ukončení studia na Husově evangelické bohoslovecké fakultě absolvoval roční stipendijní stáž ve Svobodné církvi skotské (Free Church of Scotland) v Edinburgu. Jako většina tehdejších absolventů bohoslovecké fakulty se hlásil k teologickému směru profesora J. L. Hromádky a švýcarského teologa Karla Bartha. V roce 1932 nastoupil jako vikář v tehdy ještě nerozděleném brněnském sboru, jehož farářem byl Dr. Viktor Hájek. Zde se seznámil i se svou budoucí

manželkou Věrou Michalovou, věrnou odchovankyní bratra faráře Václava Pokorného. V letech 1934 - 1936 byl farářem v Rovečném. Od roku 1937 do roku 1969 působil v Prostějově, diasporním sboru na Hané, složeném převážně z přistoupivších členů. 12 let vykonával funkci seniora Moravskoslezského seniorátu. V letech 1970 - 1977 působil opět, jako vikář - důchodce, v prvním brněnském sboru. Zemřel 24. ledna roku 2003 v Brně.

S vděčností vzpomínám na dětská léta strávená s babičkou a dědečkem na prostějovské faře a na prázdniny v Sedlišťích u Jimramova. Zejména karafiátovsky prostá a jednoznačná zbožnost mé babičky se mně, člověku po padesátce, stává velmi blízkou.

Zkrácený text pochází z rukopisu kázání bratra faráře Stehlíka, proneseného v Betlémském kostele 11.1.1987.

Epištola apoštola Pavla Židům 12 1-2a: „Protož i my, takový oblak svědků vůkol sebe majíce, odvrhouce všeliké břímě, i snadně obkličující nás hřích, skrze trpělivost konejme běh uloženého svého boje, patříce na vůdce a dokonavatele víry Ježíše.“

Písmo svaté nám častěji připomíná, že jsme jen hosté a příchozí na této zemi. Zkušenost pak nás učí, že ten lidský poutník na tomto světě nezřídka prožívá pocit velké osamělosti. Tato osamělost bývá často velice tíživá, má až existenciální charakter. Bezpochyby i minulé věky tuto bídu znaly.

Kde najít lék, kde najít pomoc? Jistě nutno uvítat každý zájem, prostý lidský zájem, o opuštěné, vnitřně osamělé lidi. I tu zůstáváme mnoho dlužní. Ale nejvlastnější pomoc může přinést jen ono dobré, radostné poselství Kristova evangelia. Ono má moc proniknout až do hlubin této osamělosti a má moc člověka z ní vyvést.

Svědectví evangelia ukazuje, že Pán Ježíš přichází právě k lidem ubohým, všelijak vyřazeným. Když Jan Křtitel posílá z vězení k Pánu Ježíši úzkostný dotaz: „Jsi ty skutečně ten, kterýž přijítí má, nebo máme čekat jiného?“ tu mu Ježíš vzkazuje: „Jděte, zvěstujte Janovi: Slepí vidí, chromí chodí, malomocní jsou očišťováni, hluší slyší, mrtví vstávají, chudým se zvěstuje evangelium.“

Ježíš Kristus ve svém evangeliu ukazuje, že Pán Bůh nehodnotí člověka podle jeho vnějších znaků, podle jeho produktivity, jeho úspěchů, bohatství, slávy, moci. V Kristu smíme slyšet ono vzácné pozvání, které bychom si měli znovu a znovu připomínat: „Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste.....“ Mat. 11,28. Smíme slyšet: K vám, pro vás, pro tebe jsem přišel, jsem s tebou, můj jsi ty, i kdyby tě všichni odepsali a všichni na tebe zapomněli, i když si sám připadáš zbytečný a ztracený.

Člověk najednou vidí, že není sám, opuštěn. „Mým jediným potěšením v životě i smrti je to, že jsem svého Spasitele Ježíše Krista.....“ tak k nám promlouvá ona vzácná první otázka Heideberského katechismu. A Ježíš Kristus nás uvádí do širšího obcenství, velmi konkrétního obcenství svého lidu.

Jsmo obklopeni zástupem svědků, připomíná epištola k Židům. Tento nový překlad začátku 12. kapitoly je snad dnešnímu člověku srozumitelnější, ale „oblak svědků vůkol sebe majíce“ podle překladu Kralických je jako tak často u Kralických přesnější a podtrhuje záměr epištoly ukázat na nesmírné množství svědků, Božích svědků, které věřící člověk, věřící sbor a církev má kolem sebe, třeba bychom měli často dojem, že jsme osamoceni v tomto světě.

Je to oblak svědků, kteří nás obklopují, podpírají a posilují teď v přítomné chvíli svou účastí, svými modlitbami, řekl bych svou blízkostí, jdou s námi, jdeme spolu. I přes hranice pozemských církví, přes hranice národů, jazyků, ba i kontinentů. „Těm pak, kteří ho přijali a věří v jeho jméno, dal moc stát se

Božími dětmi“, čteme v úvodu Janova evangelia. Jan 1, 12. Smíme být Božími dětmi, Boží rodinou, bratry a sestrami v Pánu Ježíši Kristu.

Pak je tu oblak svědků, kteří k nám mluví přes hranice věků. Proroci, žalmista, apoštolé přes věky hovoří k tobě, do tvých zápasů, tvých těžkostí. Vždyť celé Písmo svaté Starého i Nového zákona je kniha svědectví Božích svědků, jistě z různých dob a situací. Některým těm svědkům rozumíme víc, některým snad trochu méně, jde však o to, abychom uměli pokorně naslouchat vlastní zvěsti a neulpívali na jejich dobové podmíněnosti. Čemu jsme snad dost nerozuměli včera, z Boží milosti rozumíme dnes, a čemu dost nerozumíme dnes, porozumíme snad zítra, nebo porozumí naši synové a vnukové. Co je to jeden lidský věk či jedno období dějin vůči věčným svatým Božím pravdám a řádům.

Všichni pak tito svědkové ukazují ke Kristu, který je vůdce a dokonavatel víry, podle nového překladu, „který vede naši víru od počátku až do konce“. Ježíš Kristus je ten gruntní úhel kámen, na němž všechno stavení Jeho církve roste. On, který sebe samého zmařil, ukřižovaný i oslavený Pán, zaslíbil: „A aj, já s vámi jsem po všechny dny až do skonání světa.“ Mat. 28,20. Uzavřeme vyznáním žalmistovým ze žalmu 119: Za dědictví věčné ujal jsem svědectví tvá, neboť jsou radost srdce mého. Skrýše má a pavéza má ty jsí, na slovo tvé očekávám. Ž 119, 111.114. - Amen.

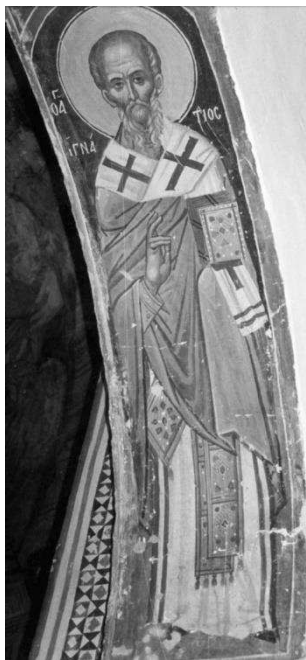
Pro Setkávání připravil Pavel Čermák

CÍRKEVNÍ OTCOVÉ

Ignatius Antiochejský

Ignatius působil na přelomu prvního a druhého století po Kristu a byl pravděpodobně třetím biskupem v syrské Antiochii (dnes jižní část Turecka). Za bližší nevyjasněných okolností byl na přelomu dvou století pro svou víru zajat a v doprovodu vojáků podstoupil dlouhou cestu do Říma. Z Antiochie putoval maloasijskými městy, přes Tróadu vstoupil do Řecka a po *Via Egnatia* (významná římská cesta přes řecké území) se posléze dostal lodí do Itálie. Dle historika rané církve Eusebia byl Ignatius umčen v Římě kolem roku 107, dnes se jeho umučení datuje opatrněji obdobím Trajánovy vlády (98-117).

Ignatius na této pouti sepsal celkem sedm listů, z nichž pět adresoval církevním sborům v Tralles, Magnésii, Efesu, Filadelfii, Smyrně (tyto listy pravděpodobně odevzdal delegacím, které jej na jeho cestě do Říma navštívily), list šestý je adresován kongregaci v Římě, list sedmý přímo biskupovi smyrnské církve Polykarpovi, který o něco později také umírá mučednickou smrtí. V těchto listech, napsaných za pohnutých událostí velmi energickým stylem, se Ignatius zaměřuje zejména na kritiku „falešných učitelů“, klade důraz na jednotu církve a roli biskupa, v neposlední řadě pak promýšlí teologii mučednictví. Za „falešné učitele“ v proto-ortodoxní církvi považuje Ignatius Židy, kteří dle jeho názoru přílišně lpí na tradici a odmítají přijmout pravdu evangelia, zejména však podrobuje kritice směr, jehož teologie popírá skutečnou tělesnost Krista (je pouze zdánlivá, řec. *dokein* - zdát se, odtud „doketismus“) a znehodnocuje tím význam Ježíšova utrpení. Řešení dogmatických různic uvnitř církve Ignatius

spatřuje v jasně definované církevní hierarchii, kde hraje rozhodující roli osobnost biskupa. Biskup má v souladu s apoštolskou tradicí dohlížet na čistotu církve, posvěcuje manželství a pečuje o vdovy a chudé.

Nejvýznamnější téma Ignatiových listů je, i s ohledem na okolnosti jejich sepsání, mučednictví. Ignatius je plně přesvědčen o tom, že jako mučedník vydává svědectví o víře a dosáhne druhého života v Kristu. Smysl mučednické smrti pro něj ovšem nespočívá pouze ve vlastní spáse, Ignatius ji chápe jako *imitatio Christi* (následování, napodobení Krista), a tedy jako zástupnou oběť za dobro církve a také jako argument proti doketismu. Kongregaci v Římě dokonce žádá, aby se její členové nesnažili podniknout kroky, které by mohly vést k jeho propuštění, a hrozící smrti čelí s podivuhodnou kombinací vzdoru a naděje:

„Píši všem církvím, aby všichni věděli, že umírám pro Boha z vlastní vůle, tedy pokud tomu nezabráníte vy. Žádám vás, tuto nenáležitou péči mi neprokazujte. Nechte mě být potravou šelem, skrze

které lze dosáhnout Boha. Jsem pšenice Boha, v zubech zvěře jsem drcen, abych byl shledán čistým chlebem.“

Spisek *Umučení Ignatia Antiochijského* vznikl až v pátém století a jeho český překlad najdeme ve druhém svazku díla *Příběhy raně křesťanských mučedníků* (Praha, Vyšehrad, 2011, str. 75-80). Oba svazky tohoto souboru (první z nich vyšel v r. 2009) zájemcům o tuto oblast nejstarší historie křesťanství doporučujeme. Ignatiový listy v českém překladu jsou k dispozici ve sbírce *Spisy apoštolských otců* (Praha, Kalich, 2004, str. 111-144). - A všechny, kdo sledují náš seriál a chtěli by se o jeho nebo i o dalších postavách dozvědět víc, upozorňujeme na nedávno v češtině vyšlou knihu předního německého církevního historika Huberta E. Drobnera *Patrologie* (Praha, Oikumene, 2011).

Juraj Franek

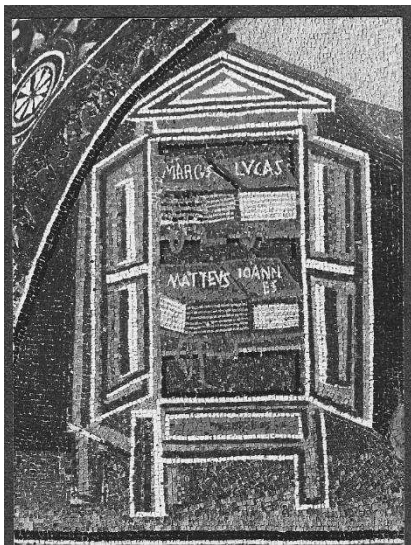
OTAZNÍKY NAD BIBLÍ

Sestra nebo manželka

V knize Genesis se třikrát opakuje příběh, v němž nejprve Abraham a později i jeho syn Izák vydávají své manželky za sestry (kapitoly 12, 20 a 26). Jako jejich „bratři“ se pak mají dobře, i když musí své „sestry“ odevzdat do panovnickova harému.

Dvakrát se to stalo Sáře (nejprve v Egyptě, později v Geraru) a jednou Rebece. Paradoxní je, že ve všech případech na tom jejich muži vydělají. Jako

domnělí bratři krásných žen jsou zahrnutí přízní panovníků. Za tuto lež jsou naopak potrestáni ti, co za nic nemohli, protože nevěděli, jaký je pravý stav věcí - egyptský farao a vládcové Geraru. A spolu s nimi i jejich služebníci a celé království.

Jak může bible takové jednání schvalovat? Jakkoli můžeme mít pochopení pro lidský strach, vzdát se své manželky a přenechat ji jinému muži, který netuší, že se tak dopustí cizoložství, bylo nejen v Izraeli, ale i v celém tehdejší (a současném) světě považováno za zločin, zradu a podvod. Praotcové svým jednáním ubližují nevinným lidem a vystavují je Božím trestům. Riskují ovšem i svůj vlastní život, až se jejich podvod provalí.

Bible takové jednání nikdy a nikde nehájí. Praotcové nejsou vzorem dokonalosti. Jednají jako všichni lidé. Někdy odvážně, statečně a věrně, jindy uboze, trapně a nízce. Cílem biblických příběhů není ukázat lidskou chytrost, která si vždycky poradí, ale Boží věrnost, která nás chrání, i když děláme chyby a

hlouposti.

Všem třem příběhům je společné, že při nich praotci navštíví místa, která jsou jim cizí. Abraham utíká ze zaslíbené země před hladem do Egypta a podruhé se uchýlí do fílištinského města Geraru po zkáze Sodomy. Izák odchází do Geraru na boží pokyn, ale nevěří, že by ho tam Hospodin mohl ochránit. Sami si tak připraví ošemetnou situaci a jednají na vlastní pěst.

Na cizí území odcházejí ze strachu a zbytečně riskují. Podle starověkých představ totiž vládli bohové vždy na určitém území. Hospodin v palestinských horách, Achnaton v Egyptě, Baal v Geraru. A cizím bohům se člověk může bránit jenom lstí. Třeba tak, že prohlásí svou manželku za sestru. Do jisté míry to byla pravda. Abraham i Izák mají za ženy své příbuzné, takže lžou jen napůl. Říkají pravdu, ale ne celou.

V první chvíli to vyjde. Díky svým „sestrám“ se mají jako jejich „bratři“ dobře. Jsou zahrnuti královskými dary a získají společenskou prestiž. Ale za jakou cenu? Oba své ženy obětují a de facto prodají cizím mužům. Ze Sary se má přitom v nejbližší době narodit vytoužený syn! Obě ženy v těchto příbězích mlčí a nebrání se, protože i ony mají strach o životy svých „bratrů“ a skutečných manželů. Proto nic neprozradí.

Abram a Izák možná doufali, že to nedojde tak daleko a že budou mít klid díky svým krásným a žádoucím „sestrám“. Místo toho jsou jim ženy odebrány a oni sice zahrnuti bohatstvím, ale současně ztrácejí zaslíbení, které bylo

vázáno na jejich manželky. Když člověk jedná ze strachu, většinou se zaplétá stále víc a neví, jak a kdy to zastavit.

Naštěstí vstoupí do děje Hospodin a zasáhne domy panovníků nenadálou nemocí, která v očích tehdejších lidí signalizovala, že něco není v pořádku. Ke králi Geraru dokonce Hospodin promluví ve snu. Ve všech případech se díky Pánu Bohu podvod včas provalí a mocní vládci se uleknu, co mohli v nevědomosti způsobit. Spát s cizí manželkou bylo i pro tehdejší vládce porušením řádu, který by jejich zemi uvrhl do neštěstí. Žen mohli mít kolik chtěli, ale ne cizích.

Abraham i Izák jsou předvoláni a z úst pohanských vládců zaslechnou, co jim chtěl říci Hospodin sám: „Proč jsi to udělal?“ Je pozoruhodné, že Boží slovo zde nezazní z úst praotců, ale pohanů. Vyvolení jsou zahanbeni a vyhnáni tam, odkud přišli. A dobře jim tak.

Oba s ostudou odcházejí a mají o čem přemýšlet. A čtenáři Bible také. Jak snadné by bylo tyto příběhy zatajit, vynechat nebo změnit jejich smysl? Který národ si vykládá o svých předcích, jak selhali a měli z ostudy kabát? Představme si, že by se něco podobného psalo o Masarykovi nebo Karlu IV.

A přece jsou ty příběhy povzbuzující. I když my lidé chybujeme a ohrožujeme druhé, i když se často chováme zbaběle a polovičatě, Bůh nás přesto vysvobozuje a zachraňuje. Bůh nám nepomáhá za odměnu, ale z lásky. A to, co od něho nechceme slyšet, nám často povědí ti, od nichž bychom to nejméně čekali. Egyptský farao a pelištejský král, který „náhodou“ vyhlédl z okna.

Jiří Gruber

CESTOVÁNÍ

Do Chorvatska, ne však k moři

Děti nám povyroستly, psi stářím umřeli, a tak jsem si nedávno při prohlížení jedné encyklopedie o křesťanském umění řekla, že se budu snažit využít každé možnosti podívat se, jak žijí křesťané za našimi hranicemi, jaké mají kostely a bohoslužby, jak prožívají víru.

Jedna možnost se mi naskytla letos na podzim, jet na takovou velmi rychlou víkendovou návštěvu krajanů v Chorvatsku s Petrem Brodským, J. Gruberem, E. Zdražilovou, D. Ženatou, M.

Štráfeldovou, G. Krejčí a P. Zajícem - docela evangelická VIP společnost.

Přátelé katolíci by takovou cestu nejspíš nazvali poutí. Putovali jsme jedním autem a za necelých 9 hodin, s krátkou zastávkou na polévku u Balatonu, jsme z Brna přijeli do Velikých Zdenců (asi 1 000 obyvatel), evangelické vesnice 12 km od Daruvaru. Češi se sem stěhovali v rámci Rakouska-Uherska převážně koncem 19. století, protože tu bylo dost volné půdy, kterou bylo možno levně opatřit a hospodařit na ní. Češi zde platili za dobré zemědělce a hospodáře. Ve Velkých Zdencích jsme zašli pozdravit místního faráře a pět dětí, kterým právě končilo náboženství.

Pak jsme spěchali do Daruvaru, desetitisícového městečka, kde je centrum českého krajanského života. Na hlavním náměstí sídlí Svaz Čechů v republice Chorvatsko, který sdružuje 30 krajanských spolků, tzv. Českých besed, ve kterých se pěstuje česká kultura a jazyk a uchovává se česká identita. Hrají divadlo, zpívají a tančí, vyšívají kroje, zajímají se o historii. V Daruvaru je česká základní škola J. A. Komenského a mateřská školka Ferdy Mravence. Také největší česká knihovna v Chorvatsku (10 tisíc svazků). Provozují knižní a novinové vydavatelství Jednota. Při večeři v restauraci jsme mohli obdivovat naprosto spisovnou a bezchybnou češtinu paní Libuše Stráníkové, předsedkyně Svazu Čechů v republice Chorvatsko. Čeština se tu vyskytuje hodně, protože značná část z 10 tisíc Čechů v Chorvatsku žije tady. Mají i svou poslankyni v parlamentu, která zastupuje zájmy Čechů a Slováků.

Přespali jsme zde a ráno nás po městě provedla paní Vlatka Daňková, redaktorka a novinářka Jednoty. Povíдалa o historii, ukázala nám termální lázně s habrovým parkem, pivovar Staročesko, vešli jsme do starobylého pravoslavného kostela i do divadelního sálu České besedy.

Naše návštěva probíhala v době „Dušiček“. 1. listopadu je v Chorvatsku státní svátek. Svátečně oblečení Chorvaté navštěvovali hroby svých zesnulých. Hřbitovy v noci svítily jako malá města, na každém hrobě bylo svíček hned několik. Neobešlo se to taky bez záplavy umělých květin v míře, která se u nás nevidí a snad ani neuvidí.

Svíčky a květiny byly také na pomnících padlým mimo hřbitovy, ve městech a vesnicích. Paní Vlatka Daňková nám při provázení Daruwarem se slzami v očích řekla: „Už i já mám ve městě v parku „svůj“ pomník (pomník padlým při Domovinské válce). Leží tam pán, se kterým jsem tancovala v České besedě. Před Vánoci 1990 jsem jednou v životě měla peníze, tak jsem si jela koupit lodičky do Vídně. Vánoce 1991 jsem trávila s dětmi v uprchlickém táboře v České republice. 1 000 dětí a matek z Daruvaru na poslední chvíli odvezly autobusy vypravené českou vládou. O vánocích 1992 jsme žili z daru Nadace Olgy Havlové: 3 mýdla, 5 kg cukru a mouky na rodinu.“ Vlatka Daňková vede také

český ochotnický soubor, ale odmítá hrát hry, které by připomínaly válku, i ty s protiválečnou tematikou.

V poledne jsme pokračovali v cestě do městečka Požega. Projížděli jsme dalšími místy, kudy procházela bojová linie při „Domovinské válce“ v bývalé Jugoslávii v 1991, například vesnici H. Grahovljany. Do nových domků, které vláda postavila jako náhradu, se ale často nikdo nenastěhoval, a tak byly prázdné. Podle silnice byly výstražné tabule, že některá území jsou dosud zaminována.

Obědvali jsme v Požeze u sestry Zdenky Pagáčové výbornou sarmu (golubce) a vepřovou pečínku a salát. Petr Brodský nás varoval, abychom se vůbec nezmiňovali před Zdenkou Pagáčovou o Domovinské válce ani o H. Grahovljanech, že jí to dělá zle. Po obědě probíhalo jednání s farářem Branimírem Bučanovičem ze Záhřebu a třemi členy sboru o pokračování další spolupráce.

Odpoledne jsme se přesunuli do Bjeliševace, na bohoslužbu v chorvatštině, po níž byla beseda s promítáním na téma „Morava tolerantní“ s J. Gruberem.

Večer jsme zakončili setkáním s krajany v Českém domě v Bjeliševci při harmonice a zpěvu moravských lidových písní.

Důvodem cesty nebyla jen pravidelná návštěva českých evangelíků v Chorvatsku, ale především předání „Medaile vděčnosti“ ČCE sestře kurátorce v Bjeliševci Zdence Pagáčové k jejímu 80. narozeninám (12. 1. 2015).

Při nedělních bohoslužbách s večerí Páně kázal Jiří Gruber. Při oznámeních byla sestře Pagáčové předána Evou Zadražilovou „Medaile vděčnosti“ ČCE. Dojata byla nejen samotná sestra Pagáčová, ale i Petr Brodský si utíral nenápadně oči kapesníkem. Sestra Pagáčová poděkovala a položila především mládeži na srdce, aby se o sbor starali, že to není sbor její ani Branimířův, ale

Kristův. Ve 13.30 jsme opouštěli Bjeliševac a ve 21.00 už jsem vystupovala v Brně na Opletalově ulici.

Daniela Ženatá udělala rozhovor se sestrou Pagáčovou pro časopis Český bratr, hojně fotila a ještě cestou v autě upletla pár ponožek pro vánoční jarmark. Paní Milena Štráfěldová z Českého rozhlasu, odbornice na krajany v zahraničí, dělala rozhovory průběžně.

Jsem vděčná za možnost se za krajany do Chorvatska podívat, pootevřel se mi tak svět, se kterým jsem se dosud setkala víceméně jen prostřednictvím dokumentárních filmů, natočených v loňském roce v evangelických sborech „východní Evropy“, které mají určitý historický vztah k ČCE.

Jsem vděčná i za společenství, které vytvořila společná cesta, cíl a prostor auta, za to, že jsem se mohla s účastníky cesty potkat, seznámit, potykat si, mnohé cestou probrat.

Z cesty mám mnoho zajímavých zážitků, za všechny aspoň jeden: při večeři Páně jsem dávala chléb a Jiří víno. Lidé v kruhu kolem stolu Páně měli všichni stejně nachystané ruce, prsty složené přes sebe do takové mističky, s dvojitým dnem, aby podobně jako při eucharistii ani kousíček těla Páně nemohl upadnout na zem. A tak jsem měla před sebou přes třicet rukou, některých hodně zhrublých každodenní prací na poli. Hezký způsob přijímání, bylo by pěkné, kdyby se ujal i u nás.

Na Medaili vděčnosti už nepohlížím s despektem, a lituji, že jsem si ji ve víru událostí nestihla vzít do ruky a prohlédnout zblízka.

Ochutnali jsme pelyňkovac a travaricu, golubce a ajvar. Viděli jsme pole s tabákem a meditovali, jestli bychom to taky pěstovali, když víme, že kouření způsobuje rakovinu. Ale když on je z toho zajímavý a státem zaručený zisk.

Petr Brodský je výborný organizátor a průvodce, je radost se s ním takové cesty zúčastnit.

Fotografie D. Ženaté: evangelický kostel a účastníci bohoslužeb v Bjeliševci a sestra Zdena Pagáčová

Martina Kadlecová

DÍKY A PROSBY

Bože, scházíme se před tvou tváří, aby tvé slovo, tvá vůle prosvětlovala naši přítomnost. K tobě jdeme, Bože, neboť ty nevnášíš do našich srdcí žádnou temnotu, ale občerstvuješ je a znovu voláš k životu. Činíš tak skrze svého Syna, který se stal Synem člověka, abychom my mohli být tvými syny a dcerami.

Buď prosíme s námi uprostřed těchto bohoslužeb a naplňuj nás novou silou Ducha svatého. Buď s námi, až vyjdeme do dalších dnů našeho žití s jistotou Tvé moci i pomoci.

Tobě, Bože Otče, Synu i Duchu svatý patří čest a chvála nyní i navždy. Amen.

Ze sboru Brno - Židenice

LIDÉ VE SBORU

Brno I

2.2.	Dušan Růžička	40 let
2.2.	Jana Straková	75 let
3.2.	Růžena Medková	72 let
3.2.	Jaroslava Muchová	83 let
4.2.	Ester Kamínková	84 let
5.2.	Jiří Smolař	81 let
6.2.	Josef Gracias	88 let
10.2.	Petr Hlaváček	30 let
13.2.	Věra Nohelová	76 let
14.2.	Jiřina Zimová	70 let
15.2.	Jindřiška Jakubcová	87 let
15.2.	Luboš Muric	89 let
15.2.	Hana Ptáčková	40 let
20.2.	Blahomíra Ryšavá	86 let
22.2.	Jan Mikolášek	40 let
24.2.	Jaroslav Černý	81 let
25.2.	Dobromila Trněná	60 let
26.2.	Dagmar Zdubová	50 let
26.2.	Josef Fronek	30 let
26.2.	Hana Šolcová	50 let
27.2.	Milan Bohatec	75 let
27.2.	Blahoslava Slavičková	73 let
28.2.	Ctirad Joel Šebesta	40 let
29.2.	Zdeněk Pilát	83 let

Brno II

1.2.	Drahomíra Šafaříková	83 let
3.2.	Anna Pohanková	87 let
3.2.	Pavel Spousta	91 let
3.2.	Lenka Štajnerová	40 let
4.2.	Jaroslav Marek	83 let
6.2.	Milada Ševčíková	92 let
8.2.	Terezie Pospíšilová	86 let
9.2.	Jaroslav Dobiáš	72 let
10.2.	Daša Horáková	85 let
11.2.	Jaroslava Šrámková	71 let
12.2.	Věra Ondráčková	88 let
16.2.	Darina Stejskalová	85 let
19.2.	Josef Váně	90 let
19.2.	Noemi Zakopalová	85 let
22.2.	Zdena Procházková	91 let
24.2.	Zdeňka Menšíková	60 let
24.2.	Adéla Urbanová	10 let
25.2.	Zdena Krátká	72 let
27.2.	Marta Kompišová	82 let

Rozloučili jsme se:

- 3.1. Ing. Marcela Rychnovská, nar.1952
- 16.1. Věra Novosadová, nar. 1926

Oddáni byli:

- 3.1. Jiřina Jelínková a Benjamin Brindus-Simut

BUDE

Kavárnička

- 4.2. Přednáška bratra Davida Mikoláška: Naše odpovědnost za životní prostředí
- 11.2. Konzervatoř
- 18.2. Pel-mel
- 25.2. Bratr Franců nám promítne pěkné snímky z cest

Nešpor v Blahoslavově domě

V neděli 15. února se v Blahoslavově domě bude konat další hudební nešpor. Se svým programem při něm vystoupí **Brněnský ekumenický sbor** pod vedením Luboše Rause a varhaníci Blahoslav Ryšavý a Martin Horák. Kázáním při nešporu poslouží sestra farářka Alexandra Hauserová. Nešpor začíná v 18 hodin. Všechny vás srdečně zveme.

Sborová neděle s hostem v Brně I

Třetí neděli v únoru 15. února plánujeme sborovou neděli se společným obědem a hostem, kterým bude **děkan evangelické teologické fakulty bratr Jiří Mrázek**. Po dopoledních bohoslužbách a společném obědě promluví host na téma Církev a svět, v kterém se pokusí vyjít z biblického pojetí a zamyslet se nad současným posláním a úkoly církve v tomto světě. Pro děti bude během přednášky a rozhovoru připraven samostatný program. Odpolední program začíná ve 13:30. Prosíme, abyste se přihlásili ke společnému obědu v kanceláři nebo telefonicky: 542 211 453.

ZE SBORU BRNO-HUSOVICE

Abych rozsvěcel světlo, kde vládne temnota...

(aneb lednová bohoslužba v klubu Desert - o pokoji, o fanoušcích a o husitech)

V novém roce začaly husovické večerní bohoslužby na Rooseveltově 11 hned dvěma výpadky (jak na úvod vtipně poznamenal Štěpán Hájek) - 1. vypadla elektřina; 2. Štěpán pil čaj (a tedy ne pivo nebo víno). První (bezesporu závažnější) výpadek byl ovšem včas zažehnán, takže na světle světa (resp. jeviště) mohla být přivítána pražská kunsthistorička Prof. PhDr. Milena Bartlová, CSc.

Nejprve však zaznělo tradičně kázání - osobní, srozumitelné, postupně se zařezávající do hlubin našich svědomí. Štěpán četl z Jakuba a mluvil o pokoji. Že totiž ovoce spravedlnosti sklídí u Boha ti, kdo rozsévají pokoj (Jk 3,18). Že tedy spravedlnost je možná jenom tam, kde nám jde o pokoj a mír. My však často uvažujeme obráceně - že pokoj nastává tam, kde dosáhneme spravedlnosti. Proto brojíme proti nespravedlnostem, bojujeme za spravedlnost...

Ale proč vlastně bojuješ za spravedlnost?, cílí již Štěpán na každého jednoho posluchače. Aby tobě dali za pravdu? Aby ty jsi všem vytřel zrak? Abys ostatní pokořil, zesměšnil, ponížil? - No tak to potom právě tobě říká Jakub, že bez pokoje nedojdeš žádné spravedlnosti. Jakub si tímto výrokem - vysvětluje Štěpán - bere na mušku naši svárliвість, nenávisť, nesmiřitelnost. Bez pokoje v srdci jsou všechny naše zápasy jen hloupé bitky. Původní spravedlivé rozhořčení se pak mění v averzi, v nesnášenlivost, v nepřátelství. To se pak

přímo vyhlíží chyba protivníka, vyhledávají se selhání a prohřešky, těší, co zas obłudného „ten blbec“ řekne.

Už konečně přestaň být fanoušek, uzavírá farář, kterému jde jen o to, abychom vyhráli my, já, a začni být milovníkem života, kterému jde o to, aby se všichni měli pokud možno dobře, aby se každý mohl dovolat pomoci.

Rozhovor s Milenou Bartlovou se nesl ve velmi uvolněném duchu. „Je možné dnes porozumět středověkému obrazu bez interpretace?“ ptá se Štěpán. „Jen maličko,“ usmívá se kunsthistorička. „Kdo chce zažít něco z umění, zažije, ale jen tak 10% z toho, co obraz skutečně nabízí. Středověký obraz pochází ze světa, o kterém nic nevíme, takže si do něj promítáme vlastní představy, myšlenky a city. Primární funkcí umění tehdy zdaleka nebyla funkce estetická... až do 16. století bylo hlavním úkolem obrazů informovat a vzdělávat tehdejší (téměř negramotnou) společnost. Tedy nespoléhat se na mluvené slovo z kazatelen, ale „otisknout“ jí do paměti výjevy z toho nejdůležitějšího - totiž z evangelia.

„Podílela ses na výstavě o výtvarném umění reformace...“ přistupuje Štěpán k užšímu tématu. „Ano,“ souhlasí Milena Bartlová, „v knize Husitské století mám kapitolu o husitském umění. Většinu lidí překvapí, že něco takového vůbec bylo; ale jistě že bylo - pro husitské hnutí bylo šíření nových myšlenek stěžejní záležitostí. Proto také ono (v dnešní době silně kritizované) ničení všeho, co dnes nazýváme uměním. Motivace husitů byla ryze náboženská, pro ně to vše byly jednoduše špatné informace, které chtěli nahradit jinými. Husitství je pro nás vůbec ohromně důležité období. Ani ne tak pro tehdejší boje, jako pro to, co přišlo pak. Pro sto let míru, ve kterém u nás - a nikde jinde v Evropě! - zavládla náboženská tolerance. Jedná se o historický primát, na nějž můžeme být skutečně hrdí.“

„Dnes jako by se vizuální vnímání skutečnosti opět vracelo,“ pokračoval Štěpán. „Lze něco ze středověkého myšlení přenést do dnešní doby?“ „Hlavně varování. Středověk chtěl, aby základním cílem umění bylo předat křesťanskou nauku. A udělal to - velmi chytře - skrz výtvarné umění. Věda si uvědomila, že to, co člověk slyší, zapomene, co čte, o tom racionálně přemýšlí, a co vidí, to vnímá emocionálně. Čím více na sebe tedy necháváme působit obrazy (to znamená, když je ve zprávách více videí než slov), pak zprávy hodnotíme více city než rozumem.

K diskusi o středověku vybral Štěpán také středověkou modlitbu - totiž slova Františka z Assisi: Pane, učiň mne nástrojem svého pokoje, abych prokazoval lásku, kde se lidé nenávidí, abych odpouštěl, kde se urážejí, abych spojoval, kde je hádka, abych probouzel naději, kde trýzní zoufalství, abych rozsvěcel světlo, kde vládne temnota, abych přinášel radost, kde přebývá starost...

O vskutku kvalitní hudební doprovod bohoslužby se postarala kapela Zrzavý Scherlock složená ze studentů brněnských hudebních škol. Kapela pod vedením houslisty Vojtěcha Konečného zahrála několik úprav známých jazzových skladeb. V průběhu večera zazněly swingové melodie dvacátých a třicátých let, písně inspirované latinskoamerickými rytmy, skladby Milese Davise či Herbieho Hancocka.

Příští bohoslužba v klubu Desert (Rooseveltova 11), pořádaná farním sborem ČCE v Brně-Husovicích, proběhne v neděli 8. 2. v 18 h (hostem bude psycholog Anton Polák, zahraje Biorchestr).

Lucie Prejzová

ZE STARŠOVSTVA

Brno I

Na první schůzi tohoto roku jsme upřesnili program a organizaci sborové neděle (15.2.) a strukturu výroční zprávy pro sborové shromáždění (15.3.). Staršovstvo vyjádřilo spokojenost s průběhem a účastí na bohoslužbách o Vánocích a poděkovalo učitelům nedělní školy za přípravu vánoční slavnosti. Byl zahájen kurz Beta, na kterém se objevilo několik nových hostů, a přibývá i maminek, které se se svými dětmi účastní Klubu otevřených dveří. Od ledna byla dočasně přerušena nedělní setkání třicátníků. Hledáme ochotné varhaníky na doprovod bohoslužeb do Betlémského i Červeného kostela (jednou za měsíc). Finanční komise dostala za úkol připravit rozpočet na rok 2015 a prodloužit pracovní smlouvy s našimi zaměstnanci. Díky novému hromadnému pojištění klesly náklady na pojistné z 32 tisíc na 12 tisíc Kč ročně. Podobnou úsporu očekáváme také od hromadného odběru plynu a elektřiny. Na příští schůzi nás čeká jmenování nového kuratoria Blažkova (společně se sborem Brno II). V únoru bude instalována nová výstava v sále Václava Pokorného.

Jiří Gruber

Brno II

Staršovstvo schválilo záměr zúčastnit se i letos akce Noc kostelů, a to tentokrát se skromnějším programem, který v naší modlitebně otevře také možnost pro ztišení; vedením příprav opět pověřilo sestru farářku Hauserovou. Staršovstvo rozhodlo o novém uspořádání telefonního provozu v kanceláři a Blahoslavově domě (přechod z telefonní ústředny na mobilní síť). Vyslechlo dále informaci o přípravách na výletní neděli (25.1.), dílnu na výroby biblických postavíček (13.-14.2.), a také o jednáních týkajících se vyhrazení termínu pro týdenní letní pobyt členů našeho sboru na Blažkově.

Martin Horák

Brno - Židenice

Na schůzi 14. 1. se staršovstvo zabývalo plánem dalších nutných oprav v tomto a příštím roce. Seznámili jsme se s aktuálním stavem jednání s kandidáty na nového faráře sboru. 15. února od 14:00 u nás proběhne slavnostní pověření kantorů M. Kubelové a O. Maňáka za přítomnosti církevního kantora L. Moravetze. 15. března ve 14:30 budou ordinováni naši presbyteři M. Pleva a J. Suchý za přítomnosti synodního seniora J. Rumla. Stanovili jsme termín pro výroční sborové shromáždění na 22. 3. a pro sborový den na 21. 6.

Marie Fikejšová

TÝDEN VE SBORU

Brno I

Po - Pá 9-12, St 15-17

Pondělí:

18:30 staršovstvo 9.2.

Úterý:

15:00 DD Věstonická

16:30 dětský klub Ovečky

16:30 biblická hodina pro děti

19:00 příprava NŠ

19:00 modlitební setkání

Středa:

13:00 Diakonie, Hrnčířská 11. a 25.2.

15:00 kavárnička

16:00 konfirmandi II.

18:00 mládež

18:00 kurz Beta

Čtvrtek:

9:30 klub otevřených dveří 5. a 19.2.

17:00 biblická hodina

Pátek:

18:30 pěvecký sbor

Neděle:

10:00 nedělní škola

11:00 setkání na faře

Brno II

Po - Pá 8.30-11.30

Pondělí:

18:30 staršovstvo 9.2.

Úterý:

19:30 střední generace

17:00 biblická h. Tišnov 3. a 17.2.

Středa:

13:00 Diakonie, Hrnčířská 4. a 18.2.

14:00 biblické čtení DD

Kociánka 11. a 25.2.

18:00 biblická hodina

19:30 mládež

Čtvrtek:

9:30 Mateřský klub 12. a 26.2.

16:00 vyučování dětí

16:00 konfirmandi

17:15 dorost

Sobota:

9:30 DD Kociánka 7. a 21.2.

Neděle:

9:00 nedělní škola

10:00 setkání

v Blahoslavově domě

18:00 nešpor 15.2.

Brno - Husovice

Středa:

18:30 mládež

Čtvrtek:

19:00 biblická hodina

20:00 staršovstvo 8.1.

Pátek:

15:30 Husovičtí vřeštani

Neděle:

9:00 nedělní škola

10:00 setkání na faře

18:00 Desert 8.2.

Brno - Židenice

Pondělí

16:30 BH pro děti
v Blansku

Úterý:

15:30 BH pro děti

19:19 DŽES - Židenické
setkání mladých lidí

Středa:

17:00 konfirmandi

19:00 biblická hodina
v Blansku

19:30 staršovstvo 11.2.

19:00 Zpěvy a modlitby
z Taizé 18.2.

Čtvrtek:

18:00 mládež

19:00 biblická hodina

Neděle:

9:10 nedělní škola

10:00 setkání u kávy a
čaje

18:30 pěv. sbor Chrapot

Brno I	Brno II	Brno - Husovice	Brno - Židenice
1.2. Neděle Septuagesimae BK Olga Tydlitátová ČK Olga Tydlitátová Rch Olga Tydlitátová	BD Saša Hauserová Tiš Martin Horák	Hu Štěpán Hájek <i>Rodinné bohoslužby</i>	Žd Pavel Kašpar, VP Bl Pavel Kašpar, VP
8.2. Neděle Sexagesimae BK Jiří Gruber ČK Jiří Gruber	BD Martin Horák Tiš Saša Hauserová	Hu Štěpán Hájek	Žd Ondřej Macek Bl Ondřej Macek
15.2. Neděle Quinquagesimae BK Jiří Gruber, ČK Jiří Gruber, křest Opl 13:30 sborová neděle s Jiřím Mrázkem Rch Jiří Šimsa	BD Saša Hauserová Tiš Martin Horák	Hu Štěpán Hájek Ma Štěpán Hájek	Žd Pavel Kašpar Bl Pavel Kašpar 14:00 Žd <i>pověření scholistů</i>
22.2. 1. neděle postní, Invocavit BK Olga Tydlitátová, VP ČK Olga Tydlitátová, VP	BD Martin Horák, VP Tiš Saša Hauserová, VP	Hu Štěpán Hájek, VP	Žd Marta Židková, VP Bl Pavel Kašpar, VP
1.3. 2. neděle postní, Reminiscere BK Olga Tydlitátová ČK Olga Tydlitátová Rch Olga Tydlitátová	BD Saša Hauserová Tiš Martin Horák	Hu Štěpán Hájek <i>Rodinné bohoslužby</i>	Žd Pavel Kašpar, VP Bl Pavel Kašpar, VP
BK: Betlémský kostel v 8:30 ČK: Červený kostel v 10:00 Rch: Rvchmanov v 14:15	BD: Blahoslavův dům v 9:00 Kuř: Kuřim v 10:00 Tiš: Tišnov	Hu: Netušilova 26 v 9:00 Ma: Maloměřice, Borky 7 DDS v 10:30	Žd: Židenice v 9:00 Bl: Blansko v 14:00